

คำแนะนำเรื่อง การค้นหาและจัดการค่ากลางเพื่อพัฒนาแผนงาน/โครงการ

อ.พ.อ. นนทบุรี

4 มิ.ย. 2554

เนื่องจากกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศให้จังหวัดใช้แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ร่วมกับการจัดการค่ากลาง ในการติดตาม ประเมินผล และสนับสนุนการพัฒนาแผนงาน/โครงการสุขภาพ แต่อาจมีบางจังหวัดที่ยังไม่ทราบเรื่องราวของค่ากลางซึ่งได้มีการพัฒนาขึ้นใช้เมื่อต้นปี.ศ. 2554 นี้ รวมทั้งยังไม่ทราบว่าค้นหาและจัดการค่ากลางเพื่อพัฒนาแผนงาน/โครงการได้อย่างไร กระทรวงสาธารณสุขเห็นว่า จังหวัดอาจจะเริ่มการใช้ค่ากลางในการบริหารจัดการโครงการโดยไม่ต้องรอรับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องนี้ เนื่องจากกระบวนการไม่ได้ยุ่งยากซับซ้อน และคณะกรรมการแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ที่ทุกจังหวัดมีอยู่แล้วจะสามารถดำเนินการค้นหาและใช้ประโยชน์จากค่ากลางได้ไม่ยาก เมื่อได้ทำการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการจัดการค่ากลางในการพัฒนาแผนงาน/โครงการที่แสดงไว้ในเอกสารฉบับนี้

วัตถุประสงค์

เอกสารฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่ศึกษา โดยเฉพาะผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์พื้นฐานเรื่องแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ เช่นบุคลากรในหน่วยงานระดับเขต/ภาค วิทยากรแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ระดับต่าง ๆ ผู้จัดการ และผู้ปฏิบัติการในแผนงาน/โครงการในระดับท้องถิ่น ตำบล สามารถศึกษา ทำความเข้าใจ รวมทั้งดำเนินการต่าง ๆ เพื่อกำหนดและใช้ค่ากลางในการปรับทิศทางของแผนงาน/โครงการให้ไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง

เอกสารนี้จะแบ่งการอภิปรายออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับการได้มาซึ่งค่ากลาง

ส่วนที่ 2 เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากค่ากลาง

ส่วนที่ 1 การได้มาซึ่งค่ากลาง

แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1. การเตรียมการ
2. การค้นหาค่ากลางและกำหนดค่ากลาง

ขั้นตอนที่ 1 : การเตรียมการ

1.1 การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล การค้นหาค่ากลางเริ่มที่การค้นหาเพื่อทราบว่า ในขณะที่นั้น ๆ ผู้ปฏิบัติงานในแผนงาน/โครงการต่าง ๆ กำลังทำ “งาน” อะไรอยู่ ในเบื้องต้น ต้องทำความเข้าใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในงานนี้ทราบให้ชัดเจนว่า “งาน” คือส่วนประกอบของ “กิจกรรม” ทั้งสองไม่เหมือนกัน สิ่งที่เรากำลังจะหาค่ากลางของแผนงาน/โครงการ คือการค้นหาว่าในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเฝ้าระวังหรือการตรวจคัดกรอง (เบาหวาน/ความดันโลหิตสูง) ซึ่งเป็น “กิจกรรม” นั้น ผู้ปฏิบัติทำ “งาน” อะไรอยู่

ค่ากลางหมายถึง “งานที่ใคร ๆ ก็ทำ”

ดังนั้น ผู้ที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมแต่ละชั้นของแผนงาน/โครงการ ว่าประกอบด้วยงานอะไรบ้างที่ถือปฏิบัติกันอยู่ย่อมได้แก่ “คณะกรรมการกองทุนสุขภาพตำบล” เนื่องจากองค์ประกอบของคณะกรรมการจะมีสมาชิกจากหลายฝ่าย หลายสาขา การสำรวจหาข้อมูลจากบุคคลกลุ่มนี้ จะทำให้สามารถได้ข้อมูลที่สมบูรณ์เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติอยู่โดยฝ่ายต่าง ๆ ในขณะทำการสำรวจนั้น

1.2 การคัดเลือกพื้นที่ พื้นที่ของการสำรวจ ควรเป็นพื้นที่ที่มีกองทุนสุขภาพตำบล โดยคัดเลือกจากกลุ่มตัวอย่างประมาณ 20-30% ของจำนวนกองทุนทั้งหมดในจังหวัด และควรเลือกพื้นที่ที่มีศักยภาพปานกลางเป็นส่วนใหญ่ เสริมด้วยพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงกว่า และต่ำกว่าในจำนวนพอสมควร พอให้เห็นภาพของการกระจายตัวของแผนงาน/โครงการที่มีคุณภาพในระดับต่าง ๆ อย่างไรก็ดี ไม่ควรเลือกเอาแต่พื้นที่ศักยภาพสูงเป็นส่วนใหญ่ เพราะจะทำให้ค่ากลางที่ได้สูงกว่าความเป็นจริง (ซึ่งไม่ใช่ความหมายของค่ากลาง) ผู้เข้าประชุมทั้งหมดประมาณ 150-200 คน

1.3 วิธีการค้นหาค่ากลาง ใช้วิธีจัดประชุมปฏิบัติการ เพราะต้องการให้ผู้ปฏิบัติกรอกข้อความให้ข้อมูลในขณะที่ประชุมอยู่นั้น โดยเน้นย้ำว่าไม่ต้องกรอกปรึกษาเพื่อนร่วมงาน หรือเปิดตำราตอบ ทั้งนี้ ไม่แนะนำให้ใช้วิธีส่งแบบสอบถามไปให้ยังที่ทำงานเพื่อให้ตอบกลับ

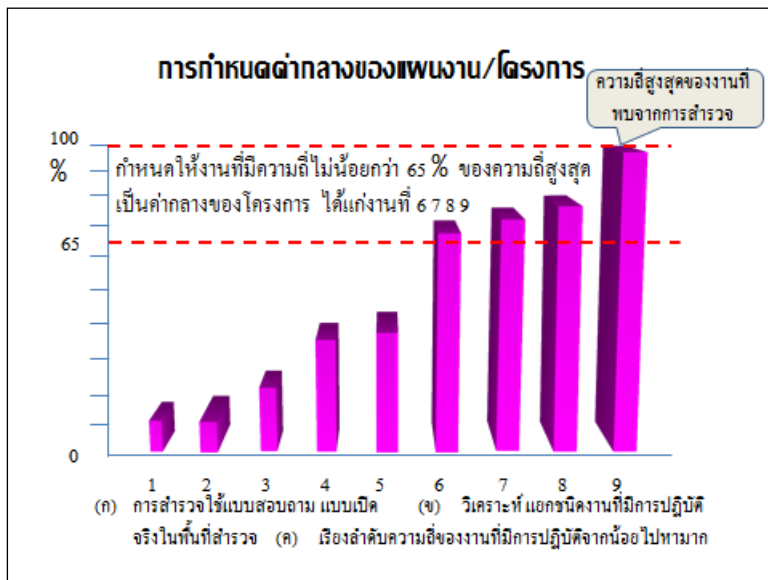
1.4 สิ่งที่ต้องเตรียม (ก) กระดาษกรอกข้อมูล (ตั้งตัวอย่าง) ใช้กระดาษ A4 พับครึ่ง แล้วฉีกเป็น 2 ส่วน สำหรับแจกผู้เข้าประชุมใช้กรอกข้อมูล ทั้งในส่วนของหัวเรื่องและรายการข้อมูล หรือ ผู้จัดประชุมเตรียมกระดาษพร้อมทั้งพิมพ์หัวเรื่องให้เสร็จ ส่วนผู้เข้าประชุมกรอกข้อมูลอย่างเดียว (ข) กระดาษ flip chart อุปกรณ์เครื่องเขียนพร้อมกระดานสำหรับติดกระดาษ จำนวนพอใช้สำหรับ 7 กลุ่ม (ค) เอกสารวิชาการเรื่องตัวชี้วัด เรื่องค่ากลางกับการพัฒนาสมรรถนะของแผนงาน/โครงการ และเอกสารคำแนะนำฉบับนี้ รวม 3 ฉบับเป็นอย่างน้อย (ง) เตรียมผู้เข้าประชุมให้ทราบล่วงหน้าว่าผู้จัดประชุมต้องการความร่วมมือจากผู้เข้าประชุมให้ใช้เวลาในการประชุมให้ครบถ้วนตามตารางการประชุม 2 วันเต็ม เนื่องจากเนื้อหาของการประชุมมีความต่อเนื่อง หากผู้เข้าประชุมไม่พร้อมที่จะอยู่ได้ครบเต็มเวลา โดยเฉพาะช่วงท้ายของวันที่สองของการประชุม โปรดมอบสิทธิโอกาสให้ผู้คนที่พร้อมเข้าประชุมแทนตั้งแต่วันแรก ชั่วโมงแรก (จ) เตรียมจัดหาวิทยากร ซึ่งควรเป็นคนที่เคยผ่านงานแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์มาแล้ว (ฉ) ประชุมคณะวิทยากรเพื่อวางตัวผู้รับผิดชอบและเตรียมการในรายละเอียดต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 2 : การค้นหาและการกำหนดค่ากลาง

การค้นหาและการกำหนดค่ากลางใช้วิธีการประชุมปฏิบัติการ ผู้ร่วมประชุมจะได้รับทราบเรื่องค่ากลางในเชิงความหมาย การค้นหา การวิเคราะห์ และการใช้ประโยชน์อย่างสังเขป นอกจากนี้ ยังมีเรื่องของตัวชี้วัดประเภทต่างๆ ตลอดจนกระบวนการในการเปลี่ยนพฤติกรรม เนื่องจากการค้นหาค่ากลางมีความสัมพันธ์และตอบสนองต่อจุดหมายปลายทางของแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์เรื่องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล ทั้งหมดนี้ ผู้ร่วมประชุมต้องทราบเพื่อให้สามารถวิเคราะห์งานต่างๆที่จะปรากฏออกมาตามขั้นตอนของการสำรวจหาค่ากลาง ผลการสำรวจจะแสดงเป็นกราฟดังภาพซ้ายมือ

จากภาพผลการสำรวจนี้ ผู้ร่วมประชุมจะวิเคราะห์เพื่อกำหนดค่ากลางของแผนงาน/โครงการที่คาดหวังสำหรับปีปัจจุบันหรือปีถัดไป

เงื่อนไขในการวิเคราะห์โดยสรุปมีดังนี้

- งานที่อยู่เหนือเส้น 65% (เส้นค่ากลาง) ต้องมีไม่น้อยกว่า 3 งาน (ประมาณ 3-5) งานเหล่านี้มีโอกาสถูกกำหนดให้เป็นค่ากลาง
- งานที่กำหนดให้เป็นค่ากลาง ต้องมีอย่างน้อย 1 งานที่เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI) แต่ถ้ามีมากก็ยิ่งดี
- งานที่ไม่ให้ KPI ที่อยู่เหนือเส้นค่ากลาง อาจละเว้นไม่กำหนดให้เป็นค่ากลางในอนาคตได้
- พิจารณางานที่ต่ำกว่าเส้นค่า

กลางเพื่อยกระดับให้อยู่เหนือเส้น โดยเฉพาะงานที่ให้ KPI และงานที่สอดคล้องกับขั้นตอนการเปลี่ยนพฤติกรรม

- บันทึกข้อมูลการตัดสินใจไว้เพื่อตรวจสอบภายหลังเมื่อมีการประเมินผล

เมื่อที่ประชุมปฏิบัติการกำหนดค่ากลางที่คาดหวังสำหรับปีได้แล้ว จะดำเนินการใน 2 เรื่องคือ

เรื่องที่ 1 เสนอผู้มีอำนาจตัดสินใจ

กรณีนี้ สาธารณสุขจังหวัดจะเป็นผู้ประกาศใช้ค่ากลางที่คาดหวังสำหรับแผนงาน/โครงการของจังหวัด ในกรณีนี้ กระบวนการในการตัดสินใจของผู้บริหารจะแตกต่างกันไปในแต่ละจังหวัด

ประกาศนี้ จะถูกส่งไปยังสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทุกแห่งในจังหวัด สาธารณสุขอำเภอจะนำเข้าประชุมคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ (คปสอ) เพื่อพิจารณาว่าจะต้องการเปลี่ยนแปลงรายการค่ากลางของจังหวัดเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่อย่างไรหรือไม่ หากต้องการเปลี่ยนแปลง จะกรอกรายการลงในช่องที่ 3 ของประกาศ แล้วส่งกลับไปให้สาธารณสุขจังหวัดอนุมัติ เมื่อได้รับการอนุมัติแล้วจึงดำเนินการในกระบวนการต่อไป หากไม่ต้องการเปลี่ยนแปลง คปสอ.จะดำเนินการในขั้นตอนนี้ต่อไป

- **คปสอ.มีหน้าที่รับผิดชอบในฐานะผู้จัดการงานพัฒนาแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์และการจัดการค่ากลางภายในท้องถิ่นอำเภอ**

เมื่อมีการตกลงใช้ค่ากลางเพื่อพัฒนาแผนงาน/โครงการแล้ว คปสอ.จะประชุมหน่วยงานของทุกสาขาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งองค์กรภาคประชาชนระดับตำบล เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ ตลอดจนทำงานเพิ่มเติมเพื่อให้ผลงานบางส่วนที่ได้รับมาจากจังหวัดพร้อมกับการประกาศค่ากลางให้ครบถ้วนจนสามารถสร้างแผนงาน/โครงการได้ต่อไป

เรื่องที่ 2
ที่ประชุมปฏิบัติการนำงานที่เป็นค่ากลางบรรจุลงในตารางช่วยสร้างแผนงาน/โครงการ ซึ่งเป็นตาราง (Matrix) แสดงประเด็นสุขภาพที่กำหนดไว้กับ 7 กิจกรรมสำคัญ ดังตัวอย่างในภาพต่อไปนี้

ตารางช่วยสร้างแผนงานรายประเด็นและโครงการรายกิจกรรม

กิจกรรม \ ประเด็น	เบาหวาน/ความดัน	ไข้เลือดออก	ขยะชุมชน	แม่และเด็ก	โครงการ(1 ปี)
1. เฝ้าระวัง/ คัดกรอง	★	★	★	★	
2. ใช้นาตรการทางสังคม	★				
3. รักษาพยาบาล/จัดการปัญหา	★	บรรจุงานที่เป็นค่ากลางลงในช่องต่างๆให้ตรงกับหัวเรื่องให้ครบทุกช่อง			
4. จัดการสถานะแวดล้อม	★				
5. จัดการทรัพยากร	★				
6. สื่อสาร สารสนเทศ	★				
7. แลกเปลี่ยนเรียนรู้	★				
แผนงานรายประเด็น(2-4 ปี)					

หลังจากนั้น จะพิจารณางานที่ถูกบรรจุไว้ในช่องต่างๆเพื่อทำการปรับปรุงขั้นสุดท้าย

ข้อพิจารณาในการปรับปรุงขั้นสุดท้าย

ที่ประชุมทำความเข้าใจกับความหมายของ “แผนงาน” กับ “โครงการ” ว่า “แผนงาน” แตกต่างกับ “โครงการ” คือไม่มีจุดสิ้นสุด และจะมีอายุยาวกว่า 1 ปี เช่นแผนงานอนามัยแม่และเด็ก แผนงานอนามัยสิ่งแวดล้อม

แผนงานควบคุมโรคหน้าโดยแมลง ฯลฯ ส่วน “โครงการ” จะมีจุดสิ้นสุดในตัวเอง โดยมากจะมีอายุ 1 ปี (บางที่เรียกว่า “แผนปฏิบัติการ” โครงการถูกสร้างขึ้นเพื่อประกันความสำเร็จของแผนงาน “โครงการ” มักสร้างขึ้นจากกิจกรรมในแผนงานอีกทีหนึ่ง เช่น โครงการฝึกอบรม โครงการพ่นหมอกควัน โครงการเฝ้าระวังไข้เลือดออก ฯลฯ

ต่อไปนี้ การสร้างโครงการจะใช้กิจกรรมสำคัญของแผนงานเป็นฐาน(พิจารณาตามแนวนอนในตารางฯ ข้างบน) เช่นในแถวบนสุด จะได้โครงการที่มีชื่อเช่น “โครงการเฝ้าระวัง คัดกรองปัญหาสุขภาพชุมชน”หรือตั้งชื่อเฉพาะอื่น ๆ โครงการลักษณะนี้ จะมาแทนที่การสร้างโครงการแบบเดิมที่ใช้ประเด็นเป็นฐาน สำหรับการให้ประเด็นเป็นฐานจะถูกยกระดับขึ้นไปใช้ในการสร้าง“แผนงาน” เช่น “แผนงานควบคุมโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง” (อายุ 2-4 ปี) แต่ไม่ใช่ “โครงการควบคุมโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง”ที่มีอายุ 1 ปี

- การสร้างโครงการ จะใช้ ข้อมูลจากตารางช่วยสร้างแผนงานฯในแนวนอน
- การสร้างแผนงาน จะใช้ ข้อมูลจากตารางช่วยสร้างแผนงานฯในแนวตั้ง

การปรับปรุงขั้นสุดท้าย

1. รวมงาน ในส่วนของการสร้างโครงการจากกิจกรรม เมื่อพิจารณาว่าที่อยู่ในแนวนอนของตารางช่วยสร้างแผนงาน/โครงการ จะพบว่า ในแต่ละประเด็น จะมีงานที่เกี่ยวกับกิจกรรมที่กำลังพิจารณา (เช่นการเฝ้าระวัง/คัดกรอง) ที่ซ้ำกันเกือบทุกประเด็น ไม่ว่าจะเป็นเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หรือประเด็นอื่น ๆต่างก็มีการเฝ้าระวัง คัดกรองทั้งนั้น เพียงแต่วิธีทำจะต่างกันไปตามประเด็น ดังนั้น งานเฝ้าระวัง คัดกรองจึงอาจรวมเข้าด้วยกันแล้วกำหนดเป็นเนื้อหาของโครงการเฝ้าระวัง/คัดกรองเพียงโครงการเดียวได้ ในโครงการเฝ้าระวัง/คัดกรองจึงอาจจะมีงานหลายชั้นที่ทำพร้อมกันหลายประเด็น เป็นงานชั้นที่ 1 2 3 ตามลำดับ เช่นงานเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง/คัดกรอง 1 ชั้น งานสร้างทีมปฏิบัติการ 1 ชั้น ส่วนวิธีการทำงานในแต่ละงานที่ตั้งขึ้นนั้นยังคงแตกต่างกันไปตามประเด็นเหมือนเดิม ทั้งนี้ อาจใช้วิธีการทำนองเดียวกันกับกิจกรรมสำคัญที่เหลืออีก 6 กิจกรรม
2. เพิ่มงาน งานที่ควรทำแต่บางประเด็นไม่ได้กำหนดให้ทำ (เช่นการตั้งทีมเฝ้าระวัง) ก็ให้เพิ่มประเด็นที่ไม่กำหนดให้ทำเข้าไว้ด้วย (เช่นเพิ่มงานเฝ้าระวัง/คัดกรอง งานมาตรการสังคมเชิงบวก งานแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับบางประเด็นที่ไม่ได้กำหนดให้ทำ) ทั้งนี้ จะเป็นการตรวจสอบความสมบูรณ์ของชุดงานไปในตัว
3. แยกงาน ที่มีความจำเพาะสำหรับบางประเด็น ออกตั้งไว้ต่างหาก

เมื่อดำเนินการปรับปรุงขั้นสุดท้ายแล้ว ที่ประชุมจะนำชุดงานที่ปรับปรุงแล้วลงตารางช่วยสร้างแผนงาน/โครงการฉบับสุดท้าย

ตารางฉบับนี้จะถูกส่งต่อไปยังระดับอำเภอพร้อมกับประกาศกำหนดค่ากลางของจังหวัด

เมื่อ คปสอ.ระดับอำเภอได้รับตารางดังกล่าว อาจจะปรับปรุงเนื้อหาของชุดงานหรืองานจำเพาะได้อีกตามบริบทของพื้นที่ จากนั้นจึงส่งต่อให้หน่วยงานระดับตำบล/ท้องถิ่นพร้อมทั้งรายงานการเปลี่ยนแปลงที่ทำในระดับอำเภอให้จังหวัดทราบ

ตารางฯที่ส่งไปยังระดับอำเภอจะมีลักษณะสำคัญที่เปลี่ยนแปลงไปคือ

1. แสดงชุดงานที่ใช้ร่วมกันทุกประเด็นเป็นชุดงานเดียวยาวตลอดทั้งแถวในแนวนอน

2. แสดงชุดงานที่มีความจำเพาะสำหรับประเด็นปรากฏอยู่เฉพาะในแถวที่ตรงกับประเด็นนั้น
- ดังตัวอย่างในภาพต่อไปนี้

ตารางช่วยสร้างแผนงานรายประเด็นและโครงการรายกิจกรรม

กิจกรรม	ประเด็น	เบาหวาน/ความดัน	ไข้เลือดออก	ขยะชุมชน	แม่และเด็ก	โครงการ(1 ปี)
1. เฝ้าระวัง/ คัดกรอง			ชุดงาน รวม			
2. ใช้มาตรการทางสังคม	ชุดงาน เฉพาะ		ชุดงาน รวม			
3. รักษาพยาบาล/จัดการปัญหา			ชุดงาน รวม			
4. จัดการสภาวะแวดล้อม			ชุดงาน รวม			
5. จัดการทรัพยากร			ชุดงาน รวม			
6. สื่อสาร สาระสนเทศ			ชุดงาน รวม			
7. แลกเปลี่ยนเรียนรู้			ชุดงาน รวม			
แผนงานรายประเด็น(2-4 ปี)						

การเติมเต็มตาราง 11 ช่องและสร้างแผนปฏิบัติการ

สำหรับที่ประชุมปฏิบัติการ จะเริ่มสร้างตาราง 11 ช่องให้ได้จนถึงช่องที่ 7 (ตัวชี้วัดความสำเร็จ) หลังจากช่องนี้ คือช่องที่ 8 จนถึง ช่องที่ 11 ไม่สามารถจัดสร้างในการประชุมเพื่อค้นหาค่ากลางได้เนื่องจากไม่มีข้อมูลของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด งานนี้จำเป็นต้องทำในพื้นที่เท่านั้น

ที่ประชุมพิจารณาว่าชุดงานที่ปรากฏในตารางช่วยสร้างแผนงาน/โครงการเป็นงานของฝ่ายประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่จะพบว่าเป็นงานของฝ่ายประชาชนที่จะบรรจุไว้ในช่อง 5 ของตาราง 11 ช่อง งานของช่อง 5 นี้จะเป็นงานที่ให้อำนาจของความสำเร็จ (โปรดอ่านเรื่องของตัวชี้วัด) ที่ต้องมีการกำหนด KPI ในช่องที่ 7

การสร้างตาราง 11 ช่องตั้งแต่ช่องที่ 1 และ 2 ให้ใช้ข้อมูลแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ที่ปรากฏในหนังสือ “มาตรการทางวิชาการในแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์” ผลิตโดยกรมอนามัย ขอได้ที่สำนักงาน สปสช เขตพื้นที่ทุกเขต

ตาราง 11 ช่องจะช่วยให้เห็นความสัมพันธ์หรือที่มาที่ไปของงานที่เป็นค่ากลางกับองค์ประกอบของแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์

การเติมเต็มตาราง 11 ช่องและสร้างแผนปฏิบัติการเป็นงานที่จัดทำโดยหน่วยงานในระดับตำบล/ท้องถิ่น แต่ในเบื้องต้น หากหน่วยงานระดับตำบลยังไม่มีประสบการณ์ ก็อาจจะจัดประชุมปฏิบัติการเพื่อทำงานชิ้นนี้ในระดับจังหวัดหรืออำเภอ ทั้งนี้ สุดแล้วแต่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือคณะวิทยากรแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ของจังหวัดจะเห็นสมควร

เมื่อหน่วยงานระดับท้องถิ่น/ตำบลได้รับตารางช่วยสร้างแผนงาน/โครงการและตาราง 11 ช่อง (บางส่วน)มาแล้ว ก่อนจะดำเนินการต่อไป ต้องตรวจสอบข้อมูลที่อยู่ในตารางทั้งสองที่ได้รับมาให้เรียบร้อย จากนั้นจึงเติมเต็มตาราง 11 ช่องและปฏิบัติการอื่น ๆ ที่เป็นกระบวนการของแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ต่อไปเช่นการสร้างแผนปฏิบัติการ (Micro-SLM) ขึ้นมาใหม่สำหรับกิจกรรมทั้ง 7 ที่กำหนดให้เป็นโครงการงานทั้งหมดนี้ คณะวิทยากรแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ระดับจังหวัดหรือเขตจะสามารถแนะนำหรือช่วยดำเนินการได้อยู่แล้ว

สำหรับการค้นหาและกำหนดค่ากลางรวมทั้งการสร้างแผนงาน/โครงการในแนวใหม่ อาจใช้โครงสร้างกิจกรรมต่อไปนี้ในการวางโครงการจัดการประชุม

แผนการประชุมปฏิบัติการเพื่อค้นหาและใช้ประโยชน์จากค่ากลาง

ใช้เวลา 2 วัน (8.30-16.30 น.) เต็ม

วันที่ 1 : การค้นหาและกำหนดค่ากลาง

ใช้เวลารวมทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง ประกอบด้วย

1. การบรรยายเรื่องค่ากลางเพื่อนำเข้าสู่การประชุมกลุ่ม (ใช้ power-point ชุด “การสร้างสมรรถนะในการจัดการตนเอง” ประกอบ) ประชุมรวม ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที
2. ในที่ประชุมรวม ตกลงเลือกประเด็นที่จะทำการสำรวจแผนงาน/โครงการเพื่อหาค่ากลาง (ประมาณ 4 ประเด็น แต่ควรมีเบาหวาน ความดันโลหิตสูงเป็นประเด็นอื่น)
3. ทุกคนในห้องประชุมตอบคำถามทุกประเด็นทั้ง 7 กิจกรรม(หรือแบ่งเป็น 2กลุ่มตอบคำถามกลุ่มละ 2 ประเด็นก็ได้ ถ้ามีประเด็นที่ต้องพิจารณา 4 ประเด็น) เพื่อให้ได้ค่ากลางจากจำนวนผู้ตอบที่มากที่สุด จะได้ใช้เป็นกลุ่มตัวแทนของทั้งจังหวัด ทุกคนจะได้รับกระดาษคำถาม 7 แผ่นต่อ 1 ประเด็น สำหรับตอบ 7 กิจกรรม ใช้เวลา 30 นาที
4. หลังจากนั้น แยกผู้เข้าประชุมเป็น 7 กลุ่มด้วยวิธีสุ่มตัวอย่าง แต่ละกลุ่มมอบให้เจ้านักกลุ่มละกิจกรรมเดียว (ผู้จัดประชุมจัดแบ่งกระดาษคำตอบออกตามกิจกรรมเป็น 7 กอง มอบให้กับ 7 กลุ่ม) ใช้เวลา 1 ชั่วโมง
5. บรรยาย “เรื่องที่ต้องทราบก่อนการวิเคราะห์ค่ากลาง” 3 เรื่อง (การอ่านกราฟและตัวเลขที่ได้จากการสำรวจ การอธิบายขั้นตอนทั้ง 5 ของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และ เรื่องของตัวชี้วัดประเภทต่าง ๆ) ใช้เวลา 30 นาที
6. รวบรวม วิเคราะห์ผลการสำรวจ เลือกงานที่จะกำหนดเป็นค่ากลางที่คาดหวัง ประชุมกลุ่มต่อเนื่องกับข้อ 2.5 ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที
7. ผู้แทนกลุ่มรายงานผลการวิเคราะห์ กลุ่มละ 15 นาที ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่ 2 ; การใช้ค่ากลางเพื่อสร้างแผนงาน/โครงการ

ใช้เวลาประชุมรวม 6 ชั่วโมง

1. บรรยายเรื่อง การสร้างแผนงาน/โครงการจากค่ากลาง_ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

2. ประชุมกลุ่มเดิม ทำงานเฉพาะประเด็นที่ได้รับมอบหมายจากวันวาน
นำข้อมูลงานที่ได้รับการกำหนดให้เป็นค่ากลาง ลงในตารางช่วยสร้างแผนงาน/โครงการ : ใช้เวลา 1 ชั่วโมง
3. พิจารณางานที่ปรากฏขึ้นในตารางช่วยสร้างแผนงาน/โครงการ ทำการปรับปรุงเพื่อสร้างชุดงาน
สำหรับกิจกรรมสำคัญทั้ง 7 : ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที
 - 3.1 รวมงาน ใช้ตารางช่วยสร้างแผนงาน/โครงการรวมงานชนิดเดียวกันที่ปรากฏอยู่ใน
ประเด็นต่าง ๆ ตั้งเป็นงานเดี่ยวที่ครอบคลุมได้ทุกประเด็น
 - 3.2 เพิ่มงาน ที่ควรทำแต่บางประเด็นไม่กำหนดให้ทำ
 - 3.3 แยกงาน ที่มีความจำเพาะสำหรับบางประเด็นเท่านั้น ออกตั้งไว้ต่างหาก
4. ปรับปรุงตารางช่วยสร้างแผนงาน/โครงการใหม่โดยใช้ชุดงานที่ปรับปรุงแล้วในข้อ 3 แทนที่ข้อมูล
เดิมของตารางฯ รายการจากตารางใหม่นี้ใช้สร้างตาราง 11 ช่อง(บางส่วน) : ใช้เวลา 30 นาที
5. สร้างตาราง 11 ช่องใหม่ (บางส่วน) : ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที
 - 4.1 เมื่อจัดระเบียบงานต่าง ๆ ตามข้อข้างบนแล้ว สร้างตาราง 11 ช่องซึ่งจะเป็นตารางที่มีงาน
ช่องที่ 4 และ 5 แบบใหม่ เมื่อปรับแล้ว เติมเต็มช่องอื่น ๆ ของตารางจนถึงช่องที่ 7
 - 4.2 ตาราง 11 ช่องฉบับนี้จะส่งมอบไปยังพื้นที่เพื่อเติมเต็มและนำไปสร้างแผนงานราย
ประเด็นและโครงการรายการกิจกรรมต่อไป
6. สรุปผลการประชุม : ใช้เวลา 30 นาที

สรุปเอกสารที่จะถูกส่งต่อไปยังอำเภอ/ตำบล/ท้องถิ่น

1. ประกาศสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเรื่องการกำหนดค่ากลางที่คาดหวัง
2. ตารางช่วยสร้างแผนงาน/โครงการที่ปรับปรุงชุดงานแล้ว
3. ตาราง 11 ช่อง (บางส่วน)
4. คำแนะนำเรื่องการค้นหาและจัดการค่ากลาง

เอกสารที่แนะนำ

5. เอกสาร ชุดนี้
6. ไฟล์ Power point ชุด “การสร้างสมรรถนะในการจัดการตนเอง”

คำแนะนำเรื่องการจัดประชุม ติดต่อที่สำนักงาน สปสช. เขตพื้นที่ทุกเขต